

12 Ιουνίου, 1992

[Α. ΛΟΙΖΟΥ, Π., ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, ΠΙΚΗΣ, ΚΟΥΡΡΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥ-
ΛΟΣ, ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, ΑΡΤΕ-
ΜΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Αιτητής,

v.

ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ (ΑΡ. 2),

Καθ' ων η αίτηση.

(Αναφορά Αριθμός 6/91)

Σύνταγμα — Άρθρο 25, Παράγραφος 1 — Κατοχύρωση του δικαιώ-
ματος άσκησης επαγγέλματος — Η δυνατότητα σχετικοποίησης
του δικαιώματος από τον κοινό νόμο: όροι, περιορισμοί, διατυπώ-
σεις για λόγους δημοσίου συμφέροντος.

5 Ο περί Μεταπωλητών Οχημάτων Νόμος του 1991 — Άρθρα 4(1)(γ),
4(2) και (3), 7, 8, και 9 — Βρίσκονται σε αντίθεση και είναι ασύμ-
φωνα προς τις διατάξεις του Άρθρου 25 του Συντάγματος και
κατ' επέκταση του Άρθρου 1 (179) αυτού.

10 Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας καταχώρησε στο Ανώτατο Δικα-
στήριο δυνάμει του Άρθρου 140 του Συντάγματος την Αναφορά
αυτή για Γνωμάτευση κατά πόσο η παράγραφος (γ) του εδαφίου
(1) του άρθρου 4, ως και τα συναφή εδάφια (2) και (3) του άρθρου
4 και τα άρθρα 7, 8 και 9 του "Περί Μεταπωλητών Οχημάτων
15 Νόμου του 1991" βρίσκονται σε αντίθεση και είναι ασύμφωνα
προς τις διατάξεις των Άρθρων 25, 35 και 179 του Συντάγματος
της Κυπριακής Δημοκρατίας, γιατί περιορίζουν το δικαίωμα που
διασφαλίζεται με την παράγραφο 1 του εν λόγω Άρθρου 25 κατά
τρόπο που δεν επιτρέπεται από την παράγραφο 2 του ιδίου.

20 Το Ανώτατο Δικαστήριο, κρίνοντας ως αντισυνταγματικές τις
κρίσιμες διατάξεις του υπό αναφορά νόμου, εξέδωσε την ακόλου-
θη γνωμάτευση :

25 1. Το δικαίωμα να ασκήσει κανείς οποιοδήποτε επάγγελμα ή
να επιδίδεται σε οποιαδήποτε απασχόληση, εμπροχία, ή επικερδή
εργασία, κατοχυρώνεται από το Άρθρο 25 παράγραφος 1 του Συ-
ντάγματος.

Η άσκηση του δικαιώματος αυτού μπορεί να υπαχθεί στους
υπό τον νόμο τιθέμενους "όρους, περιορισμούς ή διατυπώσεις

αναφερομένους αποκλειστικώς εις τα συνήθως απαιτούμενα προσόντα δια την άσκησιν οιοιδήποτε επαγγέλματος ή οίτινες είναι απαραίτητοι μόνο προς το συμφέρον της ασφαλείας της Δημοκρατίας ή της συνταγματικής τάξεως ή της δημοσίας ασφαλείας ή της δημοσίας τάξεως ή της δημοσίας υγείας ή των δημοσίων ηθών ή της προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών των ηγγυημένων υπό του Συντάγματος εις οιοιδήποτε πρόσωπον ή προς το δημόσιον συμφέρον υπό τον όρον ότι διατυπώσεις, όροι και περιορισμοί δεν θα τίθενται διά νόμου κατ' επίκλησιν του δημοσίου συμφέροντος εφ' όσον είναι αντίθετοι προς τα συμφέροντα εκατέρας κοινότητας".

2. Κρίνοντας ότι δεν έχει εφαρμογή η διάταξη αναφορικά με το συμφέρον της ασφάλειας της Δημοκρατίας ή της συνταγματικής τάξεως ή της δημοσίας ασφάλειας και υγείας, εξετάσαμε, κατά πόσο οι περιορισμοί οι οποίοι τίθενται στον υπό εξέταση Νόμο αναφέρονται αποκλειστικά στα συνήθως απαιτούμενα για την άσκηση οιοιδήποτε επαγγέλματος προσόντα και καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι δεν είναι οι συνήθως τιθέμενοι όροι και περιορισμοί για την προστασία του επαγγέλματος αυτού, ούτε και είναι απαραίτητοι για τον σκοπό αυτό και εν πάση περιπτώσει είναι δυσανάλογοι προς τον σκοπόν που αποβλέπουν να εξυπηρετήσουν.

Αντίθετα δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι προβλέπουν προσόντα συνήθως απαιτούμενα για την άσκηση του επαγγέλματος του μεταπωλητή οχημάτων, γιατί δημιουργούν μια αποκλειστικότητα και μάλιστα σε μεγάλο βαθμό, οικογενειακή.

Επίδικος νόμος κρίνεται αντισυνταγματικός.

Αναφορά.

Αναφορά από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στο Ανώτατο Δικαστήριο για γνωμάτευση κατά πόσο η παράγραφος (γ) του εδαφίου (1) του άρθρου 4, ως και τα συναφή εδάφια (2) και (3) του άρθρου 4 και τα άρθρα 7, 8 και 9 του "Περί Μεταπωλητών Οχημάτων Νόμου του 1991" βρίσκονται σε αντίθεση και είναι ασύμφωνα προς τις διατάξεις των άρθρων 25, 35 και 179 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Μ. Τριανταφυλλίδης, Γενικός Εισαγγελέας, Λ. Λουκαΐδης, Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας, Λ. Κουρσουμπά (κα), Ανώτερη δικηγόρος της Δημοκρατίας, Τ. Πολυχρονίδου (δ/νις) Δικηγόρος της Δημοκρατίας Α' και

3 Α.Α.Δ. Πρόεδρος της Δημοκρατίας ν. Βουλής (Αρ.2)

Γ. Παπαϊωάννου, δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Μ. Χριστοφίδης, για τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Cur. adv. vult.

- 5 Α. ΛΟΙΖΟΥ, Π.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας καταχώρησε στο Ανώτατο Δικαστήριο δυνάμει του Άρθρου 140 του Συντάγματος την Αναφορά αυτή για Γνωμάτευση κατά πόσο η παράγραφος (γ) του εδαφίου (1) του άρθρου 4, ως και τα συναφή εδάφια (2) και (3) του άρθρου 4 και τα άρθρα 7, 8 και 9 του "Περί Μεταπωλητών Οχημάτων Νόμου του 1991" βρίσκονται σε αντίθεση και είναι ασύμφωνα προς τις διατάξεις των Άρθρων 25, 35 και 179 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, γιατί περιορίζουν το δικαίωμα που διασφαλίζεται με την παράγραφο 1 του εν λόγω Άρθρου 25 κατά τρόπο που δεν επιτρέπεται από την παράγραφο 2 του ίδιου Άρθρου 25. Εφόσον δε οι επίδικες νομοθετικές διατάξεις βρίσκονται σε αντίθεση και είναι ασύμφωνες προς το Άρθρο 25 του Συντάγματος, βρίσκονται σε αντίθεση και είναι ασύμφωνες και προς τα Άρθρα 35 και 179 του Συντάγματος.

- Οι Βουλευτές Α. Γεωργίου και Ο. Δημητρίου κατέθεσαν Πρόταση Νόμου τιτλοφορούμενη ως "Νόμος που Ρυθμίζει τα της Άσκησης του Επαγγέλματος των Μεταπωλητών Οχημάτων". Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας μελέτησε την πιο πάνω Πρόταση Νόμου σε συνεδρίες της στις 12 Ιουνίου 1990, 23 Οκτωβρίου 1990, 8 Ιανουαρίου 1991 και 5 Φεβρουαρίου 1991 και αποφάσισε να εισηγηθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων τη ψήφισή της σε Νόμο.

- Η Βουλή των Αντιπροσώπων με βάση την πιο πάνω Πρόταση Νόμου, ψήφισε, στις 21 Μαρτίου 1991, τον επίδικο "Περί Μεταπωλητών Οχημάτων Νόμο του 1991". (Το κείμενο των άρθρων 4(1)(γ) 5, 6, 7, 8 και 9, επισυνάπτεται ως Παράρτημα Α.) Η Βουλή των Αντιπροσώπων με επι-

στολή ημερομηνίας 22 Μαρτίου 1991, κοινοποίησε τον πιο πάνω Νόμο στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για έκδοση, σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Στις 4 Απριλίου 1991, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ανέπεμψε το άρθρο 4(1)(γ) του εν λόγω Νόμου στη Βουλή των Αντιπροσώπων για επανεξέταση, δυνάμει του Άρθρου 51.1 του Συντάγματος. 5

Στις 9 Απριλίου 1991, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας επανεξέτασε τον πιο πάνω Νόμο ενόψει της Ανατομής και στις 11 Απριλίου 1991, η Βουλή των Αντιπροσώπων αφού επανεξέτασε τον πιο πάνω Νόμο αποφάσισε να εμμένει στην απόφασή της για την ψήφισή του. 10

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ύστερα από συμβουλή του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, αποφάσισε πριν εκδόσει τον υπό κρίση Νόμο σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος να καταχωρήσει την παρούσα Αναφορά στο Ανώτατο Δικαστήριο, δυνάμει του Άρθρου 140 του Συντάγματος. 15

Το Ανώτατο Δικαστήριο αφού άκουσε τις απόψεις του Προέδρου της Δημοκρατίας και της Βουλής των Αντιπροσώπων σύμφωνα με το Άρθρο 140.2 του Συντάγματος, ερεύνησε το θέμα που τέθηκε υπό την κρίση του και η Γνωμάτευση του είναι η ακόλουθη. 20

Το δικαίωμα να ασκήσει οποιοδήποτε επάγγελμα ή να επιδίεται σε οποιαδήποτε απασχόληση, εμπορία, ή επικερδή εργασία, κατοχυρώνεται από το Άρθρο 25 παράγραφος 1 του Συντάγματος. 25

Η άσκηση του δικαιώματος αυτού μπορεί να υπαχθεί στους υπό του νόμου τιθέμενους όρους, περιορισμούς ή διατυπώσεις αναφερομένους αποκλειστικώς εις τα συνήθως απαιτούμενα δια την άσκησην οιοδήποτε επαγγέλματος προσόντα ή οίτινες είναι απαραίτητοι μόνο προς το συμφέρον της ασφαλείας της Δημοκρατίας ή της συνταγ- 30

ματικής τάξεως ή της δημοσίας ασφαλείας ή της δημοσίας
τάξεως ή της δημοσίας υγείας ή των δημοσίων ηθών ή της
προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών των ηγγυη-
μένων υπό του Συντάγματος εις οιονδήποτε πρόσωπον ή
5 προς το δημόσιον συμφέρον υπό τον όρον ότι διατυπώ-
σεις, όροι και περιορισμοί δεν θα τίθενται δια νόμου κατ'
επίκλησιν του δημοσίου συμφέροντος επ' όσον είναι αντί-
θετοι προς τα συμφέροντα εκατέρας κοινότητας."

Κρίνοντας ότι δεν έχει εφαρμογή η διάταξη αναφορικά
10 με το συμφέρον της ασφάλειας της Δημοκρατίας ή της συ-
νταγματικής τάξεως ή της δημοσίας ασφαλείας και υγεί-
ας, εξέτασαμε, κατά πόσον οι περιορισμοί οι οποίοι τίθε-
νται στον υπό εξέταση Νόμο αναφέρονται αποκλειστικά
στα συνήθως απαιτούμενα για την άσκηση οποιουδήποτε
15 επαγγέλματος προσόντα και καταλήξαμε στο συμπέρασμα
ότι δεν είναι οι συνήθως τιθέμενοι όροι και περιορισμοί
για την προστασία του επαγγέλματος αυτού, ούτε και
είναι απαραίτητοι για τον σκοπό αυτό και εν πάση περι-
πτώσει είναι δυσανάλογοι προς τον σκοπό που αποβλέ-
20 πουν να εξυπηρετήσουν.

Αντίθετα δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι προβλέπουν
προσόντα συνήθως απαιτούμενα για την άσκηση του
επαγγέλματος του μεταπωλητή οχημάτων, γιατί δημιουρ-
γούν μια αποκλειστικότητα και μάλιστα σε μεγάλο βαθμό,
25 οικογενειακή.

Για τον πιο πάνω λόγο το υπό κρίση άρθρο 4(1)(γ) και
κατ' επέκταση τα εδάφια (2) και (3) αυτού όπως και τα
άρθρα 7, 8, και 9, στα οποία το άρθρο 4(1)(γ) αποτελεί συ-
στατικό στοιχείο, βρίσκονται σε αντίθεση και είναι ασύμ-
30 φωνα προς τις διατάξεις του Άρθρου 25 του Συντάγμα-
τος και κατ' επέκταση του Άρθρου 179 αυτού.

Η παρούσα Γνωμάτευση κοινοποιείται, σύμφωνα με το
Άρθρο 140 του Συντάγματος, στον Πρόεδρο της Δημο-
κρατίας και τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

35 Προσόντα που (1) Οποιοδήποτε πρόσωπο δικαιούται να

απαιτούνται για γραφεί ως μεταπωλητής οχημάτων, αν την εγγραφή το Συμβούλιο πειστεί ότι:

(α) δεν έχει καταδικαστεί κατά τη διάρκεια των τελευταίων πέντε χρόνων πριν από την ημερομηνία της υποβολής της αίτησής του για αδίκημα που ενέχει έλλειψη τιμιότητας ή ηθική ασυγχρότητα ή για αδίκημα που τελέστηκε κατά παράβαση των περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως Νόμων 5 10

(β) δεν έχει κηρυχθεί σε πτώχευση·

(γ) (ι) υπηρέτησε σε μεταπωλητή οχημάτων ή σε πρόσωπο που ασχολείται με την εισαγωγή και εμπορία οχημάτων σε θέση τουλάχιστον τμηματάρχη ή ως πωλητής για πέντε τουλάχιστον χρόνια ή 15

(ιι) κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου ασκούσε το επάγγελμα του μεταπωλητή οχημάτων και ήταν κάτοχος άδειας ενοικιαγοράς. 20

(2) Σε περίπτωση νομικού προσώπου, το Συμβούλιο πρέπει να πειστεί αναφορικά με τα απαιτούμενα από το εδάφιο (1) σε σχέση με το διευθύνοντα σύμβουλο ή το γραμματέα του νομικού αυτού προσώπου. 25

(3) Σε περίπτωση προσώπου το οποίο ζητεί εγγραφή με βάση τις πρόνοιες της υποπαραγράφου (ιι) της παραγράφου (γ) του εδαφίου (1), το Συμβούλιο μπορεί μεταξύ άλλων να λάβει υπόψη το γεγονός ότι για έξι 30

τουλάχιστον μήνες πριν από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου ήταν μέλος αναγνωρισμένου συνδέσμου μεταπωλητών οχημάτων.

5

Μητρώο

5.-(1) Το Συμβούλιο έχει καθήκον όπως μέσα σε τρεις μήνες από την έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου καταρτίσει και τηρεί μητρώο το οποίο καλείται Μητρώο Μεταπωλητών Οχημάτων στο οποίο καταχωρείται το όνομα και η διεύθυνση κάθε προσώπου που εγγράφεται δυνάμει του παρόντος Νόμου μαζί με άλλα στοιχεία που το Συμβούλιο θα κρίνει αναγκαία κάθε φορά.

10

15

(2) Το Συμβούλιο μπορεί:

(α) Να διατάξει τη διαγραφή από το μητρώο:

20

(ι) του ονόματος κάθε μεταπωλητή οχημάτων ο οποίος ζήτησε τη διαγραφή του ονόματός του από αυτό·

(ιι) του ονόματος κάθε μεταπωλητή οχημάτων που πέθανε·

25

(ιιι) του ονόματος ή άλλου στοιχείου το οποίο έχει εσφαλμένα ή ανακριβώς εγγραφεί στο Μητρώο.

(β) Να προβαίνει στις εκάστοτε αναγκαίες τροποποιήσεις του μητρώου.

30

Ομόρρυθμες και
ετερόρρυθμες
εταιρείες που

6. Εφόσον τηρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις των προηγούμενων άρθρων, μπορεί να επιτραπεί ύστερα από άδειά του ως Συμβουλίου σε ομόρρυθ-

ενεργούν ως μεταπωλητές οχημάτων.	μες και ετερόρρυθμες εταιρείες να ενεργούν ως μεταπωλητές οχημάτων, αν ένα τουλάχιστον από τα ομόρρυθμα μέλη κατέχει την άδεια που προβλέπεται από το Νόμο.	5
Παροχή άδειας σε περίπτωση θανάτου μεταπωλητή οχημάτων	7. Σε περίπτωση θανάτου μεταπωλητή σε περίπτωση οχημάτων και εφόσον ζητηθεί μέσα σε έξι μήνες από το θάνατό του, το Συμβούλιο, αφού τηρηθούν οι διατάξεις του άρθρου 4, εκδίδει άδεια συνέχισης των εργασιών του προσώπου που έχει πεθάνει στο πρόσωπο που υποδεικνύεται από τον εκτελεστή ή διαχειριστή αυτού που έχει πεθάνει.	10 15
Απαγορεύεται η άσκηση του επαγγέλματος του μεταπωλητή οχημάτων χωρίς εγγραφή.	8. Αφού περάσει ένας χρόνος από την έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου, κανένας δεν μπορεί: α) να ασκεί το επάγγελμα του μεταπωλητή οχημάτων ή με οποιοδήποτε τρόπο να ενεργεί ως μεταπωλητής οχημάτων ή να παρουσιάζεται ως μεταπωλητής οχημάτων ή β) να επαγγέλλεται το μεταπωλητή οχημάτων με οποιοδήποτε όνομα, επωνυμία ή τίτλο στον οποίο διαλαμβάνονται οι λέξεις μεταπωλητής οχημάτων', εκτός αν είναι εγγεγραμμένος και κατέχει ισχύουσα άδεια, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, ως μεταπωλητής οχημάτων και δεν του επιβλήθηκε η ποινή της αναστολής, σύμφωνα με το άρθρο 11.	20 25 30
Αδικήματα και ποινές	9. Όποιος ασκεί εργασίες μεταπωλητή οχημάτων χωρίς την άδεια που εκδίδε-	35

3 Α.Α.Δ. Πρόεδρος της Δημοκρατίας ν. Βουλής (Αρ.2) Α. Λοΐζου, Π.

5

ται δυνάμει του παρόντος Νόμου ή παραβαίνει οποιαδήποτε από τις διατάξεις του παρόντος Νόμου είναι ένοχος αδικήματος και υπόκειται σε περίπτωση καταδίκης σε φυλάκιση για διάστημα που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις πεντακόσιες λίρες ή και στις δύο αυτές ποινές.